

Govedoreja v občini Ivančna Gorica

Tomaž Perpar, univ. dipl. inž. zoot., Kmetijski inštitut Slovenije
Vir podatkov: Centralna podatkovna zbirka Govedo, Kmetijski inštitut Slovenije

Po podatkih nacionalne Centralne podatkovne zbirke Govedo (CPZ Govedo) na Kmetijskem inštitutu Slovenije je bilo 31.12.2009 na območju občine Ivančna Gorica 642 kmetij na katerih so redili 7.247 govedi to je v povprečju 11,3 govedi na kmetijo, kar je pod povprečjem Slovenije (12,4). V primerjavi s preteklimi leti se zmanjšuje število kmetij, ki rede govedo. Kljub temu se na račun povečevanja števila govedi na kmetijo povečuje skupno število govedi v občini.

Preglednica 1.: Število kmetij in govedi ter število govedi na kmetijo po letih v občini Ivančna Gorica

Datum	Število kmetij z govedom	Število vseh govedi	Število govedi / kmetijo
31.12.2002	812	6.746	8,3
31.12.2005	738	6.962	9,4
31.12.2008	657	7.059	10,7
31.12.2009	642	7.247	11,3

Preglednica 2.: Število govedi po kategorijah v občini Ivančna Gorica (31.12.2009)

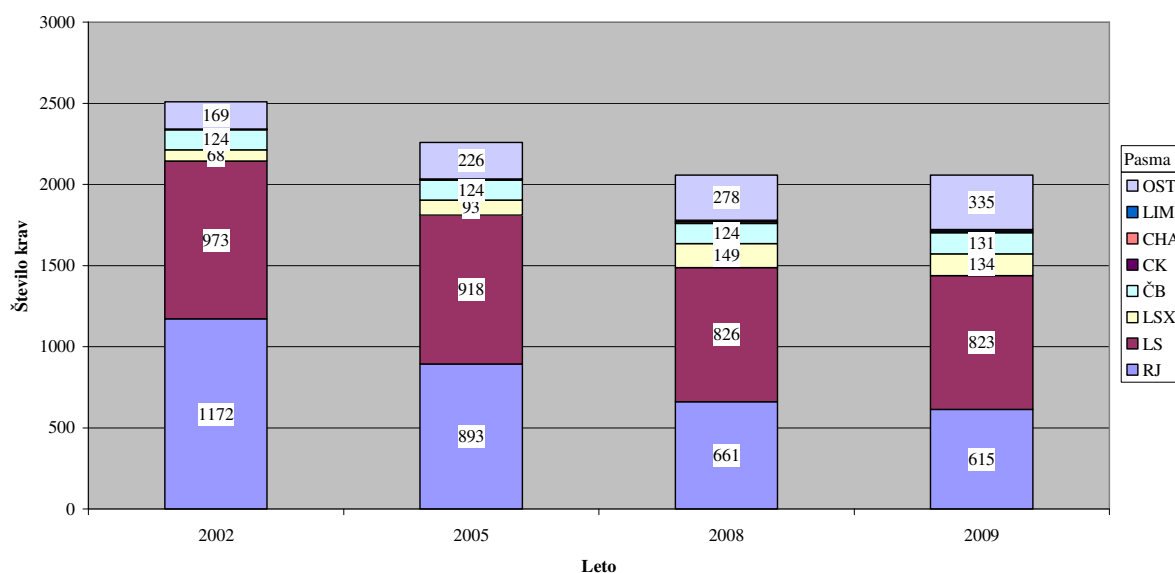
Kategorija	Število
Govedo skupaj	7.247
Krave	2.057
Plemenske telice	473
Telice nad 24 mes.	66
Telice 12 do 24 mes.	399
Telice do 12 mes..	773
Plemenski biki	3
Biki nad 24 mes.	188
Biki 12 do 24 mes.	1.633
Bikci do 12 mes.	1.655

Na 464 kmetijah v občini Ivančna Gorica so konec leta 2009 redili 2.057 krav, to je v povprečju 4,4 krave na kmetijo, kar je tudi pod povprečjem Slovenije (5,7). V primerjavi s preteklimi leti se je zmanjšalo tako število kmetij, ki rede krave, kot tudi število krav, povprečno število krav na kmetijo pa se povečuje.

Preglednica 3.: Število kmetij in krav ter število krav na kmetijo v občini Ivančna Gorica po letih

Datum	Število kmetij s kravami	Število vseh krav	Število krav / kmetijo
31.12.2002	681	2.510	3,7
31.12.2005	577	2.259	3,9
31.12.2008	481	2.058	4,3
31.12.2009	464	2.057	4,4

Spreminja se tudi pasemska struktura krav. Pred leti so prevladovale krave rjave pasme, sedaj pa so v večini krave lisaste pasme. Krav čiste lisaste pasme je 40 %, križank lisaste pasme z mlečno črno-belo in /ali montbeliard pasmo (LSX) je 7 % (LS+LSX skupaj 47 %), 30 % je krav rjave ter 6 % črno-bele pasme. Krav mesnih pasem (šarole in limuzin) je skupaj le 1%, ostalih krav, med katerimi prevladujejo krave križanke in neznanih pasem je 16 %, njihov delež pa se je v zadnjih letih zelo povečal.

Slika 1.: Število krav po pasmah in letih v občini Ivančna Gorica

Večino manjših kmetij (76 %) nima tržne prireje mleka. Na teh kmetija rede dojlje oziroma mleko porabijo na domu. Na 111 kmetijah (24 %) so imeli tržno prirejo mleka, na teh kmetijah pa so skupaj redili 1.126 krav (55%).

Preglednica 4.: Število kmetij in krav glede na usmeritev reje v občini Ivančna Gorica (31.12.2009)

Usmeritev	Kmetij	Krav
Dojlje	353	931
Prireja mleka	111	1.126
Skupaj	464	2.057

V kontrolo prireje mleka je bilo v letu 2009 vključeno 832 krav na 61 kmetijah, kar je 13,6 krave na kmetijo (17,6 v Sloveniji). Glede na občino so to nadpovprečno velike kmetije z intenzivno prirejo mleka. Na teh kmetijah prevladujejo krave rjave pasme (46 %), slede krave lisaste in križanke z lisasto pasmo (34 %) ter krave črno-bele pasme (14 %).

V letu 2009 je bila povprečna prireja mleka v občini Ivančna Gorica pod povprečjem Slovenije, vsebnost maščob in beljakovin pa je bila nadpovprečna. Podrobnejši podatki po pasmah so v preglednici 5. Posamezne reje in živali (preglednice 6 in 7) pri vseh pasmah dosegajo lepe rezultate, kar naj bo vzpodbuda tudi ostalim rejcem.

Preglednica 5.: Prireja mleka v občini Ivančna Gorica in Sloveniji v letu 2009

Pasma	Št. laktacij	Mleko kg	Maščobe		Beljakovine	
			kg	%	kg	%
Občina Ivančna gorica						
LS	209	4593	188,3	4,10	156,3	3,40
LSX	69	5382	212,4	3,95	178,5	3,32
LS + LSX	278	4789	194,3	4,06	161,8	3,38
ČB	105	6993	267,7	3,83	224,9	3,22
RJ	367	5213	212,0	4,07	175,3	3,36
OST	43	5402	205,9	3,81	181,4	3,36
Skupaj	793	5310	212,8	4,01	177,5	3,34
Slovenija						
LS	22.456	4963	201,8	4,07	166,9	3,36
LSX	10.472	5570	226,7	4,07	185,9	3,34
LS + LSX	32.928	5156	209,7	4,07	173	3,35
ČB	30.575	7188	282,5	3,93	233,6	3,25
RJ	12.740	5476	222,2	4,06	184,8	3,38
CK	8	2819	120,6	4,28	96,2	3,41
OST	4.866	5824	232,4	3,99	192,4	3,30
Skupaj	81.117	6012	240,5	4,00	198,9	3,31

Preglednica 6.: Reje z najvišjo mlečnostjo pri posamezni pasmi* v občini Ivančna Gorica v letu 2009

Rejec	Pasma	Št. laktacij	Mleko kg	Maščobe		Beljakovine	
				kg	%	kg	%
ERJAVEC FRANCI BRANKO, KRIŠKA VAS	ČB	6	8351	295,2	3,53	270,0	3,23
KAVŠEK METOD, ŠKRJANČE	RJ	13	7117	297,4	4,18	267,6	3,76
MAVER BOŠTJAN, ČEŠNJICE PRI ZAGRADCU	LS	10	6885	282,5	4,10	237,4	3,45

* Upoštevane so reje, ki so imele pri posamezni pasmi 5 ali več laktacijskih zaključkov

Preglednica 7.: Krave z najvišjo mlečnostjo pri posamezni pasmi v občini Ivančna Gorica v letu 2009

Rejec	Krava	Pasma	Lakt.	Mleko kg	Maščobe		Beljakovine	
					kg	%	kg	%
SINJUR ALOJZIJ, VRH PRI SOBRAČAH	SI 52779442 BORA	ČB	4	10393	312,3	3,00	314,4	3,03
DREMELJ JOŽE, LESKOVEC	SI 22914907 SEKA	RJ	3	9062	307,9	3,4	291,1	3,21
SINJUR ALOJZIJ, VRH PRI SOBRAČAH	SI 82860170 ŠOJA	LS	3	8302	347,8	4,19	283,9	3,42